



Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Slatiny, okres Jičín

Adresa: Slatiny 17

Identifikátor školy: 600 092 291

Termín konání inspekce: 11. a 12. březen 2004

Čj.:	09-1097/04-5206
Signatura:	oi2bx107

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve třídách základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve třídách základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve třídách základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Slatiny, okres Jičín je málotřídní škola, která vzdělává žáky 1. – 5. ročníku základní školy. Sdružuje základní školu s kapacitou 45 žáků, školní družinu s kapacitou 45 žáků a školní jídelnu – výdejnu s kapacitou 35 jídel.

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků základní školy ve školním roce 2003/2004

Třída	Ročník	Počet žáků
I.	1. a 2.	3 + 10 = 13
II.	3., 4. a 5.	4 + 4 + 4 = 12
2 třídy	5 ročníků	25 žáků

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola. V odpoledních hodinách je v činnosti sportovní kroužek, který podle zájmu mohou navštěvovat žáci všech ročníků.

Zřizovatelem školy je Obec Slatiny, Slatiny 19, 506 01 Jičín. Obec se školou úzce spolupracuje a ve všem jí dle možností vychází vstříc.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Na výchovně-vzdělávacím procesu se podílejí tři pedagogičtí pracovníci: ředitel, učitelka a vychovatelka školní družiny, která vyučuje na 35 % pracovního úvazku. Ředitel školy a učitelka splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na 1. stupni základní školy, vychovatelka nikoliv - nemá vysokoškolské vzdělání.

Ředitel jako statutární orgán, který jedná ve všech záležitostech jménem školy, předložil písemně zpracovaný *Organizační řád málotřídní školy*. Ten není přizpůsoben typu a velikosti školy, obsahuje řadu údajů a ustanovení, které se v kontrolované škole nevyskytují. Organizační řád je doplněn *Organizačním schématem školy*, které je v souladu se skutečností.

Žádný poradní ani metodický orgán není zřízen, ředitel nezřídil ani pedagogickou radu.

Potřebné informace jsou nejčastěji předávány při osobním jednání, neboť učitelé se denně po vyučování operativně scházejí v jedné ze tříd a zabývají se aktuálními problémy.

Plán kontrolní činnosti není zpracován, ředitel však kontrolní činnost provádí. Kontroluje třídní dokumentaci a provádí hospitační činnost. V tomto školním roce uskutečnil čtyři hospitace, u každé z učitelek dvě. Zápisy z hospitací jsou podepsány pouze jednou z učitelek.

Ředitel školy se zabývá plánováním v oblasti lidských zdrojů. Dohodl s učitelkou v důchodovém věku, že bude ve škole učit do návratu jiné učitelky z mateřské dovolené.

Pedagogičtí pracovníci se účastní vzdělávacích akcí pořádaných Pedagogickým centrem Hradec Králové. Ředitel se účastnil zejména akcí, které souvisely s přechodem školy do právní subjektivity, učitelky pak akcí, které úzce souvisely s výukou.

Personální podmínky výchovy a vzdělávání ve škole jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna blízko centra obce. Je to dvoupodlažní, velmi dobře udržovaná budova. V přízemí je třída školní družiny, která slouží v době vydávání obědů jako školní jídelna. Dále je v přízemí tělocvična, nářadovna, šatny dětí, výdejna obědů a malá kuchyňka. V patře jsou dvě prostorné učebny a malá místnost užívaná jako ředitelna. Jiné prostory ve škole nejsou. Budova je vytápěna akumulacími kamny. Stěny chodeb i tříd mají dřevěné obložení.

Všechny prostory ve škole jsou udržovány v pořádku a čistotě. Výzdoba chodeb i tříd je vkusná, vytváří žákům příjemné, estetické prostředí. V učebnách je kromě vystavených žakovských prací množství nástěnných didaktických tabulí, které v případě potřeby slouží žákům jako vhodná zraková opora.

Žáci mají vhodné učebnice a pracovní sešity. Učebnice a pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole nejsou k dispozici. Protože žádné další prostory ve škole nejsou, je část půdy oddělena a upravena jako sklad méně používaných a starších pomůcek. Většina učebních pomůcek a zásoba učebnic pro jednotlivé ročníky je uložena ve třídách.

Didaktická technika je zastoupena barevným televizorem, videorekordérem, zpětným projektorem a radiomagnetofonem. Četnost jejího užívání se snížila po instalaci čtyř počítačů z projektu Internet do škol. Ty nejsou umístěny v jedné učebně, ale jsou rozděleny tak, aby možnost na nich pracovat měli žáci obou tříd.

Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek je limitováno prostorovými možnostmi. I přes nízký počet žáků ve škole inspekce zjistila, že veškeré prostory ve škole jsou využívány, některé i k více účelům. Jiné varianty prostorového využití nejsou z hlediska prostorového reálné.

Materiálně-technické podmínky výchovy a vzdělávání jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola užívá vzdělávací program Základní škola včetně Úprav a doplňků, který schválilo MŠMT dne 30. 4. 1996 pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. 9. 1996. Úpravy a doplňky schválilo MŠMT dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998. Integrovaní žáci nejsou vykazováni.

Zvolený vzdělávací program vyhovuje potřebám žáků mladšího školního věku.

Učební plán vzdělávacího programu Základní škola je v souladu s předloženými rozvrhy hodin všech ročníků i s reálnou výukou. Platné učební osnovy jsou dodržovány. Dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech a průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Kontrolu plnění učebních osnov provádí ředitel školy při hospitační činnosti a při kontrolách třídních knih. Nedostatky v plnění učebních osnov nebyly zjištěny.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Vyučování je organizováno v jednom sledu, žádná třída nemá odpolední výuku. Počet hodin v jednom sledu je v souladu s platným právním předpisem.

Všechny malé přestávky jsou neoprávněně zkráceny, mezi první a druhou, třetí a čtvrtou, čtvrtou a pátou hodinou trvají přestávky pouze pět minut místo předepsaných deseti.

Předložený *Vnitřní řád školy* obsahuje ustanovení o docházce do školy, chování žáka, zacházení se školním majetkem, o právech žáků a další pravidla vnitřního režimu školy, ve kterých je stručně vymezen provoz školy Zabývá se rovněž ochranou žáků před návykovými látkami Chybí ustanovení o povinnostech učitelů a o ochraně zdraví svého i svých spolužáků. Vnitřní řád je doplněn *Řádem školy*, který je zpracován netradičně, ale je žákům mladšího školního věku srozumitelný a jasný. Má čtyři části: 1) Měl bych, 2) Neměl bych, 3) Čemu se musím vyhnout a 4) Co za to očekávám od dospělých. Rovněž v tomto dokumentu je zahrnuta ochrana před návykovými látkami – kouřením, užíváním drog a dalších návykových látek. Je v něm ustanovení o ochraně zdraví, které chybí ve vnitřním řádu. Dalším dokumentem je *Vnitřní řád pro učitele*, který vymezuje povinnosti učitelů a povinnosti dozírajících učitelů. Celkově tedy tyto řády obsahují veškerá ustanovení, která jsou požadována platným právním předpisem.

Informační systém vůči rodičům je funkční, žáci mají v notýscích a žákovských knížkách dostatek známek. Dvakrát ročně se konají třídní schůzky rodičů, v případě potřeby i častěji. Kromě toho mají rodiče kdykoliv povolen vstup do školy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční, není však dodržena správná délka přestávky.

Výchovný poradce není na škole určen, nejsou vykazováni ani integrováni žáci, přestože do školy několik problémových žáků dochází.

Během inspekce nebylo průkazné, že by plnění úkolů výchovného poradenství přispívalo ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve třídách prvního stupně základní školy

Během inspekce byly sledovány hodiny všech tří učitelů v obou třídách. Hospitace se uskutečnily v hodinách českého jazyka, matematiky, prvouky a hudební výchovy.

Pro každý předmět zpracovali třídní učitelé tematické plány učiva a rozpracovali je do měsíčních cyklů. Tematické plány obsahovaly tematické celky předepsané učebními osnovami, duplicita nebyla zjištěna. V předmětech vyučovaných vychovatelkou nebyly plány předloženy. Bezprostřední plánování jednotlivých hodin bylo obtížné, neboť třídy byly složeny z žáků dvou až tří ročníků. Učitelé ho však dle možností zvládali, někdy však nebyla práce s jednotlivými skupinami časově vyrovnaná. Stanovené cíle výuky byly voleny

přiměřeně, žáci s nimi byli většinou v úvodu hodiny seznamování. Učivo vždy navazovalo na předcházející témata. Tabule v obou třídách byly připravené.

Chybějící odborná a pedagogická způsobilost jedné učitelky zčásti negativně ovlivňovala kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu, i když je nutné přihlížet k faktu, že učitelka v jedné hodině učila tři ročníky třem různým předmětům. Výuka ve všech sledovaných hodinách probíhala věcně a odborně správně.

Učebny jsou vybaveny školním nábytkem staršího typu. Lavice i židle odpovídají až na malé výjimky svou velikostí výšce žáků. V obou třídách je podlaze položen koberec, který nebyl v průběhu inspekce k žádné činnosti využit. V oknech jsou nainstalovány žaluzie.

Učebnice a pracovní sešity jsou doplňovány nakopírovanými materiály, kartičkami, obrázky, knihami ze školní knihovny, mapou apod. Při hudební výchově jsou užívány elektronické klávesy a kytara. Během hospitací bylo v jedné třídě zaznamenáno užití výpočetní techniky. Pedagogická zásada názornosti byla dodržována.

Přestože potřebné pomůcky ve škole jsou, někteří učitelé i žáci je neužívají. Příkladem je ukazovátka. Na tabuli a na mapě žáci ukazují prstem, a to značně nepřesně, neboť na správné místo nedosáhnou.

Výuka probíhala ve skupinách tvořených žáky jednoho ročníku. Řízení výuky bylo vzhledem k tomu ztíženo. Občas se vyskytly nepřilíh jasně pokyny, vnitřní členění hodin nebylo vždy pro žáky nejvýhodnější, ale jediné možné. To mělo za následek nižší aktivitu žáků, neboť ti museli brát ohled na přímou práci učitelů s jiným ročníkem. Jedinou aktivizující metodou práce byla v jedné třídě soutěž v rychlosti počítání. Žáci jednoho ročníku byli vyučováni frontálně, k některým učitelům uplatňovali individuální přístup. Relaxaci nebyla věnována náležitá pozornost, žáci stále seděli v lavicích, neměnili polohu. Tempo výuky bylo přiměřené, vyučovací čas však nebyl efektivně využíván. U žáků nadanějších a žáků s rychlejším pracovním tempem docházelo ke zbytečným časovým ztrátám, práce většinou nebyla diferencována, úkoly navíc sice byly v některých hodinách připraveny, ale žáci je neplnili. Pouze seděli a čekali, až budou hotovi i ostatní. Ve výuce byly zjištěny rezervy v oblasti držení psacího náčiní, ve správném sezení při psaní, v dosud nevytvořených pracovních návycích (např. neuklizené lavice při psaní, nezakryté lavice při výtvarné výchově). V závěru hodiny někdy chybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení práce, v jednom případě nebyla hodina ukončena vůbec, žáci se zvedli a opustili třídu.

Vstupní i průběžná motivace se v hodinách zpravidla objevovala, i když ne příliš výrazně. Žáci pracovali samostatně, nebyli vedeni k týmové spolupráci. Aktivita a zájem o výuku, jak je již dříve řečeno, stejně jako možnost vyjadřování vlastního názoru a diskuse, byly tlumeny prací více ročníků současně, kdy projevy aktivity jednoho ročníku narušují práci jiných žáků. Ve třídě složené ze dvou ročníků byli žáci aktivnější.

Klima ve třídách bylo přátelské, klidné, pracovní. Žáci byli na způsob práce učitelů zvyklí. V jedné třídě byla zřejmá cílená výchova k toleranci. Tuto třídu navštěvuje chlapec, který při vyučování nepracuje, nebo pracuje jen velmi málo, je velmi tichý, a učitelka s ním individuálně pracuje po vyučování. Ostatní žáci tuto skutečnost tolerují a nepovažují tento přístup za nic výjimečného. Rozvoj komunikativních dovedností byl rozdílný. Zatímco jedna učitelka žáky vedla k odpovědím celou větou, vysvětlovala jim neznámá slova, jiná učitelka hovořila převážně sama a žáci občas doplnili správné slovo.

Žáci byli v průběhu výuky průběžně hodnoceni, klasifikováni jen zřídka. Pokud se klasifikace uskutečnila, známky nebyly zapisovány do žákovských knížek ani do klasifikačního přehledu učitelů. Kontrola výsledků za 1. pololetí ukázala, že v některých případech je hodnocení až příliš mírné, například žák, o němž se hovoří v předchozím odstavci, měl na vysvědčení z matematiky dvojku, ačkoliv při hodinách matematiky vůbec nepracoval.

Nevhodné projevy chování byly pozorovány zřídka, většinou se jednalo o vykřikování, v jednom případě o výsměch spolužákovi, který neznal odpověď. Napomenutí učitele nebo vysvětlení nesprávného chování nenásledovalo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve třídách prvního stupně základní školy jsou na základě provedených hospitací hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola nemá vytvořeny ani neuzivá žádné evaluační nástroje ke zjišťování výsledků vzdělávání.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání hodnoceny jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad údajů uvedených v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s údaji ve zřizovací listině

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji uvedenými ve zřizovací listině.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 28 181/2003-21 (MŠMT 22. 12. 2003)
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola, Slatiny, okres Jičín (starosta obce 10. 10. 2002)
3. Dodatek č. 1 ke zřizovací listině příspěvkové organizace Základní škola, Slatiny, okres Jičín (starosta obce 10. 5. 2003)
4. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků, kteří ve škole ve školním roce 2003/2004 vyučují
5. Osvědčení o absolvování vzdělávacích akcí v roce 2004-03-12
6. Pověření zastupováním ředitele školy v době jeho nepřítomnosti (ředitel 1. 1. 2003)
7. Řád školy (ředitel 1. 9. 2003)
8. Vnitřní řád školy (ředitel, nedatováno)
9. Organizační řád málotřídní školy (ředitel, nedatováno)
10. Organizační schéma školy (ředitel 1. 1. 2003)
11. Vnitřní řád pro učitele (ředitel, nedatováno)
12. Výroční zpráva školy za školní rok 2002/2003 (ředitel 10. 9. 2003)
13. Vzorek notýsků a žákovských knížek vedených ve školním roce 2003/2004
14. Vzorek sešitů vedených ve školním roce 2003/2004
15. Podkladová inspekční dokumentace
16. Dotazník pro ředitele školy

ZÁVĚR

Hlavním úkolem Základní školy, Slatiny, okres Jičín, je výchova a vzdělávání žáků plnících prvních pět let povinné školní docházky. Škola má dvě třídy, v kterých se učí 25 žáků 1. – 5. ročníku.

Výuku zabezpečují ředitel školy, učitelka a vychovatelka, která na část pracovního úvazku vyučuje. Ta jako jediná nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (OPZ) pro výuku na 1. stupni základní školy, OPZ pro práci ve školní družině splňuje. Organizace činnosti a provozu školy není dosud dopracovaná, ředitel nemá žádné poradní orgány, nesvolává ani pedagogickou radu. Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se dle možností účastní všichni učitelé.

Škola je velmi dobře udržovaná, esteticky vyzdobená, čistá. Materiálně-technické podmínky jsou celkově limitovány omezenými prostory, které neumožňují zřízení odborné učebny, kabinetu či sborovny. Podstatná část učebnic a učebních pomůcek je proto uložena ve třídách. Budova školy ani její majetek nejsou využívány ke komerčním účelům.

Vzdělávací program Základní škola je dodržován, učební plán je v souladu s reálnou výukou, učební osnovy jsou plněny.

Třídy jsou složeny ze žáků více ročníků, učitelé práci v odděleních dobře zvládají. Mají zpracované tematické plány, které jsou v souladu s učebními osnovami a zhruba určují, kdy má být které učivo probráno. Nejužívanějšími metodami práce je frontální výuka žáků jednoho ročníku a v případě potřeby individuální přístup. Žáci jsou méně aktivní, nejsou cíleně vedeni ke spolupráci. Určité rezervy byly zjištěny ve struktuře hodin, kde často chybí závěrečné vyhodnocení a necíleně prováděném rozvoji komunikativních dovedností žáků.

Škola plní svou výchovně-vzdělávací funkci.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Věra Nosková, školní inspektorka	Věra Nosková v. r.

V Hradci Králové dne 13. dubna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. 4. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Martin Procházka, ředitel školy

M. Procházka v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Vocelova 1338, 500 02 Hradec Králové. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-05-11	09-1097/04-5206
Zřizovatel	2004-05-11	09-1097/04-5206

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.